

Уманський національний
університет садівництва

Факультет економіки і
підприємництва

Кафедра підприємництва,
торгівлі та біржової діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Економіка аграрного підприємства»

Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Спеціальність:	<u>051 Економіка</u>
Освітня програма:	<u>Економіка</u>
Семестр:	<u>5</u>
Курс (рік навчання)	<u>3 (3)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>обов'язкова</u>

Лектор курсу	Дмитро Семенда
Профайл лектора	https://economics.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spi-vrobotniki/semenda-dmitro-kostyantynovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	dsemenda46@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=505

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності аграрного підприємства, змісту й окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.
Завдання курсу	вивчення теоретичних основ і практичних форм функціонування підприємства як основної структурної ланки ринкової економіки, охоплює питання економічної діяльності і пов'язану з нею організацію управління підприємствами відповідно до їх розмірів і галузевої спеціалізації, а також механізми взаємодії суб'єктів економічної діяльності.
Компетентності	<ul style="list-style-type: none"> ➤ здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ➤ здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. ➤ здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. ➤ здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. ➤ здатність до розуміння специфіки соціально-економічних взаємовідносин та особливостей функціонування економічних суб'єктів в аграрній галузі.
Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> ➤ застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади); ➤ проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності; ➤ застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати; ➤ ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники;

<ul style="list-style-type: none"> ➤ вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ➤ оволодіти практичним інструментарієм організації й ведення економічної діяльності та обґрунтування ефективних господарських рішень економічними суб'єктами з урахуванням галузевої специфіки аграрної економіки

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семінарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оціню- вання (балів)
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Інноваційні процеси та науково-технічний прогрес	2/2	Науково-технічний прогрес та його форми. Основні напрями науково-технічного прогресу. Економічний ефект від реалізації заходів науково-технічного прогресу. Відображення результатів впровадження нововведень у показниках роботи підприємства.	Опрацювання лекційного матеріалу, дослідження інноваційного процесу та науково-технічного прогресу. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 2. Витрати виробництва і собівартість продукції	2/2	Поняття суспільних та індивідуальних витрат виробництва (вартості й собівартості сільськогосподарської продукції). Групування витрат, що формують собівартість продукції. Види собівартості. Класифікація витрат при обчисленні собівартості продукції.	Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз витрат виробництва та собівартості продукції. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 3. Ціни і ціноутворення на сільськогосподарську продукцію	2/2	Економічний зміст і функції цін. Методи ціноутворення за умов ринку. Види ринкових цін. Стимулююча, синхронізуюча і сигнальна функції ціни. Структура ціни на сільськогосподарську продукцію. Ціноутворення і ціни на сільськогосподарську продукцію. Поняття паритетності цін і необхідність еквівалентного обміну між сільським господарством і галузями що забезпечують його матеріально-технічними ресурсами.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення основних видів цін на продукцію, їх класифікацію та методів ціноутворення. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle	5
Тема 4. Економічні результати та ефективність діяльності аграрних підприємств	4/4	Поняття ефекту і ефективності виробництва. Види ефективності. Методика визначення показників економічної ефективності виробництва. Валова і товарна продукція, чиста продукція і чистий дохід, прибуток як показники ефекту, їх абсолютний і відносний розміри.	Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення економічних результатів та ефективності діяльності аграрних підприємств. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення	5

		<p>Норма безбитковості та її обчислення. Сутність рентабельності сільськогосподарського виробництва. Показники рентабельності сільськогосподарського виробництва: рівень рентабельності і норма прибутку</p>	<p>навчання в Moodle</p>	
<p>Тема 5. Якість і конкурентоспроможність продукції</p>	<p>2/2</p>	<p>Поняття якості продукції та необхідність її поліпшення. Показники та методи оцінки якості продукції. Стандартизація і сертифікація продукції, їх роль в забезпеченні якості продукції. Економічна ефективність підвищення якості продукції. Шляхи забезпечення виробництва високоякісної продукції</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз якості і конкурентоспроможності продукції, вивчення видів конкурентоспроможності їх класифікацію. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p>5</p>
<p>Тема 6. Інтенсифікація виробництва в аграрних підприємствах</p>	<p>2/2</p>	<p>Економічна наука про екстенсивну та інтенсивну форми розширеного відтворення. Критерії і показники рівня інтенсивності сільськогосподарського виробництва та її економічної ефективності. Напрями інтенсифікації сільського господарства.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення інтенсивних форм виробництва сільськогосподарської продукції, та напрями інтенсифікації. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p>5</p>
<p>Тема 7. Розширене відтворення і нагромадження в аграрних підприємствах</p>	<p>2/2</p>	<p>Поняття простого і розширеного відтворення. Показники розширеного відтворення і методика їх визначення. Валова продукція та її складові. Наукові основи розподілу валової продукції в сільськогосподарських підприємствах. Відшкодування матеріальних витрат (фонд відшкодування) як основна умова відтворення. Фонди нагромадження і споживання, їх склад і співвідношення за умов господарської самостійності підприємств і ринкових відносин.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення показників простого і розширеного відтворення та методики їх визначення. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p>5</p>
<p>Тема 8. Спеціалізація, концентрація та інтеграційні процеси в сільськогосподарському виробництві</p>	<p>2/2</p>	<p>Сутність і об'єктивні умови розвитку спеціалізації сільськогосподарського виробництва.. Особливості спеціалізації у сільському господарстві. Зональна, господарська і внутрішньогосподарська спеціалізація. Показники спеціалізації.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз спеціалізації, концентрації та інтеграції виробництва. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p>5</p>
<p>Модульний контроль</p>				<p>5</p>

Змістовий модуль 2.

<p>Тема 9. Розвиток і зональні особливості виробництва зерна</p>	<p align="center">4/4</p>	<p>Народногосподарське значення виробництва зерна. Структура зернового господарства. Розміщення і розвиток виробництва зерна: посівні площі, врожайність, валові збори і товарна продукція зерна за економічними, природноекономічними зонами та областями України. Економічна ефективність виробництва зерна. Шляхи збільшення виробництва зерна і підвищення його ефективності.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, вивчення структури народного господарства та особливостей зональності їх виробництва. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p align="center">5</p>
<p>Тема 10. Економіка виробництва технічних культур</p>	<p align="center">2/2</p>	<p>Економіка виробництва цукрових буряків. Економічна ефективність виробництва цукрових буряків. Урожайність цукрових буряків. Економіка виробництва олійних культур. інаміка посівних площ, урожайності і валових зборів. Рентабельність виробництва соняшнику та інших олійних культур. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва олійних культур.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, аналіз економічної ефективності виробництва технічних культур, урожайності, посівних площ і валових зборів. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p align="center">5</p>
<p>Тема 11. Економіка скотарства</p>	<p align="center">2/2</p>	<p>Розвиток і розміщення виробництва продукції скотарства. Розвиток скотарства, динаміка поголів'я великої рогатої худоби і поліпшення його якісного складу. Економічна ефективність виробництва молока. Економічна ефективність виробництва яловичини. Ціни реалізації. Рентабельність виробництва. Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва молока; Шляхи підвищення економічної ефективності виробництва м'яса великої рогатої худоби.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, визначення поголів'я худоби приріст молодняку, аналіз економічної ефективності виробництва м'яса ВРХ, молока, та цін їх реалізації. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p align="center">5</p>
<p>Тема 12. Економіка свинарства</p>	<p align="center">2/2</p>	<p>Економічна ефективність свинарства. Ефективність внутрішньогалузевої спеціалізації та концентрації у свинарстві. Ціни реалізації, прибуток і рентабельність виробництва свинини. Шляхи підвищення економічної ефективності свинарства.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, визначення поголів'я тварин приріст молодняку, аналіз економічної ефективності виробництва м'яса свиней, та цін їх реалізації. Виконання практичного завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах, проходження тестування в системі електронного забезпечення навчання в Moodle</p>	<p align="center">5</p>
<p>Модульний контроль</p>				<p align="center">5</p>
<p>Всього за семестр</p>	<p align="center">28/28</p>			<p align="center">70</p>
<p>Екзамен</p>				<p align="center">30</p>
<p>Всього за курс</p>				<p align="center">100</p>
<p>ІНДЗ (курсова робота)</p>				<p align="center">100</p>

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни до моменту підсумкового контролю (іспиту) здобувач може набрати максимально 70 балів. На підсумковому контролі (іспит) здобувач може набрати максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів. Оцінювання курсової роботи: за виконання курсової роботи здобувач може набрати максимально 70 балів, на захисті перед комісією - максимально 30 балів, що в сумі і дає 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

Розподіл балів, які отримують студенти

	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								Підсумковий контроль	Загальна сума балів
Кількість балів за модуль	38					62									
Теми	T1	T2	T3	T4	МК	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МК	
Кількість балів за змістовими модулями і модульний контроль	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
в т.ч. за видами робіт															
- практичні заняття	4	4	4	4		4	4	4	4	4	4	4	4		4
- виконання СРС	1	1	1	1		5	5	1	5	5	1	1	1		
	30														100

Розподіл балів за виконання курсової роботи

Виконання курсової роботи	Захист курсової роботи	Сума
70	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену (курсної роботи)
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни